

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quomodo per interualla temporum res corporales conditæ sint. C

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

quatuor elementorum adhuc confusam & informē, quæ à Græcis dicta est, chaos, & hæc fuit ante omnem diem. Deinde elementa distinxit Deus, & species proprias atque distinctas singulis rebus secundum genus suum dedit: quæ non simul, vt quibusdā sanctorum patrum placuit, sed per interualla temporum ac sex voluminā dierum ut alii visum est, formauit.

Quod sancti tractatores videntur super hoc quasi aduersa tradidisse, aliis dicentibus omnia simul facta in materia & forma, aliis per interualla temporum.

*Super Gen.
ad literāli.
1. cap. 1. in
principio.*

*Hieron. ad
principium.
in quest. in
Gen. tom. 3.
Greg. lib. 32.
ca. 10. ad il-
lud. Iob ca.
40. Ecce Bo-
hemot. 5.*

*Beda in gl.
ordinaria
ad c. 1. Gen.
Ls. de Gen.
contra Ma-
nichæos. 1.
ad medium
ca. 7 in to-
mo. 1.*

Quidam nanq; sanctorum patrum, qui verba Dei atq; arcana excellenter scrutati sunt, super hoc quasi aduersa scripsisse videntur. Alii quidem tradiderūt omnia simul in materia & forma fuisse creata: quod Aug. sensisse videtur. Alii vero hoc magis probauerūt ac asseruerunt, vt prima materia rudis atque informis, quatuor elementorum commixtionem atq; confusionem tenens, creata sit: Postmodū vero per interualla sex dierum ex illa materia rerum corporalium genera sint formata secundum species proprias. Quam sententiam Gregorius, Hieronym⁹, & Beda, aliquique plures commendant ac præferunt. Quæ etiam scripturæ Genes. unde prima huius rei ad nos manavit cognitio, magis congruere videtur.

*Quomodo per interualla temporis res corporales con-
ditæ sunt.*

Secundum hanc itaque traditionem ordinem atque modum creationis formationisque rerum inspiciamus. Sicut supra memoratum est: In principio creauit De⁹ cœlum, i. angelicam naturam, sed adhuc informē, vt quibusdam placet: Et terram, i. illam confusam materiam quatuor elementorum, quā nomine terre, vt Aug. ait contra Manichæos, ideo appellauit Moyses, q̄a terra inter omnia

nia elementa minus est speciosa, & illa inanis e-
rat, & incomposita, proper omnium elemento-
rum commixtionem: eadem etiam vocat aby-
sum dicens: Et tenebræ erant super faciem aby-
si, &c. quia confusa erat & commixta, specie di-
stincta carens. Eadem etiam materia informis di-
cta est aqua. Super quam ferebatur sp. Domini, si-
c ut superfertur fabricandis rebus voluntas arti-
ficiis: quia subiacebat bonæ voluntati creatoris,
quod formadum perficiendumq; inchoauerat: qui
sicut domin⁹ & cōditor, præcerat fluitanti & cōfu-
sæ materię, ut distingueat per species varias quā-
dovellet, & sicut vellet. Hæc ergo ideo dicta est a-
qua, quia omnia quæ in terra nascuntur sive ani-
malia sive arbores, vel herbæ & similia, ab humo-
re incipiūt formari atq; nutriti. His omnib. voca-
bulis vocata est illa informis materia, ut res ignota
notis vocabulis insinuaretur imperitiorib. & nō v-
no tantum: nā si vno tantum significaretur voca-
bulo, hoc esse putaretur q; consueuerat homines de Gen. con-
in illo vocabulo intelligere. Sub his ergo nomini-
bus significata est materia illa cōfusa & informis,
quæ nulla specie cerni ac tractari poterat, i-
nominibus visibilium rerum quæ indè futuræ erat pro-
pter infirmitatem parvulorum, qui min⁹ idonei
sunt inuisibilia comprehendere: & tunc erant te-
nebræ, idest, lucis absentia. Non enim tenebræ a-
liqd sunt, sed ipsa lucis absentia: sicut silentium nō
aliqua res est, sed ubi sonus non est, silentium dici-
tur: Et nuditas non aliqua res est, sed in corpore,
vbi tegmentum non est, nuditas dicitur: sicut &
inanitas non est aliquid, sed inanis dicitur locus
esse, vbi nō est corp⁹, & inanitas absētia corporis.

Quo sensu tenebræ dicantur non esse aliquid, & quo
dicantur esse aliquid.

*Ibid. paulo
inferius.*

*Li. & cap.
eisdem in-
ferius.*

*Ibid. paulo
inferius.*

*Ca. 5. in fin.
etiusdēli. 1.
tra Mansch.
cap. 4. in
princip. e-
iusdem li. 1.*

D
Attende, quia hic Augustin. tenebras dicit non
esse aliquid, cum alibi tenebræ inter creaturas